

УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА ПО ПОРТУГАЛСКИ ЕЗИК ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО В1.1

МОДУЛ „Устно общуване“

XI и XII клас

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Профилираното обучение по португалски език във втори гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към разширяване и обогатяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на езикова, социолингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика и се провежда в четири модула – „Устно общуване“ , „Писмено общуване“, „Езикова култура“ и „Езикови практики“, които представляват единно цяло. В модулите „Устно общуване“ и „Писмено общуване“ се посочват очакваните резултати по уменията – слушане/четене/говорене/писане, заложи в програмата на съответния модул. В модулите „Език и култура“ и „Езикови практики“ се посочват очакваните резултати по компетентности.

Тази учебна програма представя профилираната подготовка по португалски език за модул „Устно общуване“ за ученици от XI и XII клас, които са започнали обучение по португалски език в IX клас и в края на XII клас – профилирана подготовка, постигат ниво В1.1 по Общата европейска езикова рамка. Учебната програма конкретизира резултатите, които учениците трябва да постигнат в края на XII клас – профилирана подготовка, в съответствие с Приложение № 2 към чл. 4, ал. 1, т.2 от Наредба № 7 от 11.08.2016 г. за профилирана подготовка.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речеви дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Програмата следва спираловидния принцип на повторемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящи се за целия етап на обучение.

Европейска квалификационна рамка за учене през целия живот; Модулното обучение по португалски език в XI и XII клас дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и за самостоятелност при учене, както и за насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

Учебната програма е разработена съобразно и с:

- Референтните документи на ЕС: Обща европейска езикова рамка;
- Европейска референтна рамка за ключови компетентности;

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати	Нови знания
<p><i>В една урочна единица може да има повече от един текст и текстовете да са жанрово различни</i></p> <p>XI клас</p> <p>1. Аз и другите</p> <p>1.1. Междуличностни отношения: отношения между поколенията, приятелство, любов и партньорство в живота</p> <p>1.2. Реално и виртуално съществуване</p> <p>2. Всекидневие</p> <p>2.1. Личен живот, интереси и професионален избор</p>	<p>1. Област на компетентност „Слушане“</p> <p>При слушане на ежедневен разговор, интервю или дискусия, информационен бюлетин от средствата за масова осведомяване, несложни технически инструкции, описание на човек, предмет или място, кратък разказ по познати теми, свързани с ежедневието, с лични интереси или с профила на училището, когато се говори на стандартен език с нормално темпо, ясна дикция и стандартно произношение:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ученикът разбира общия смисъл на различни в жанрово и стилово отношение текстове (автентични или адаптирани/учебни); • ученикът разбира и извлича основната информация от различни в жанрово и стилово отношение текстове (автентични или адаптирани/учебни); • ученикът разбира извлича конкретна информация от различни в жанрово и стилово отношение текстове (автентични или адаптирани/учебни); 	<p>ГРАМАТИКА</p> <p>Fonética e ortografia</p> <p>Sons e letras</p> <p>Ditongos</p> <p>Acento</p> <p>Pronúncia e ortografia</p> <p>Artigo</p> <ul style="list-style-type: none"> - artigo definido e indefinido - emprego do artigo definido e indefinido - repetição do artigo definido - omissão do artigo definido - omissão do artigo indefinido <p>Substantivo</p> <ul style="list-style-type: none"> - substantivos com um só número - substantivos empregados só no plural - substantivos com expressividade diferente no plural e no singular - substantivos com o singular equivalente ao plural - substantivos com uma única forma comum aos dois géneros - plural dos substantivos compostos

<p>2.2. Мечти и реалност</p> <p>2.3. Мода и стил</p> <p>3. Здраве и здравословен начин на живот</p> <p>3.1. Природосъобразен живот</p> <p>3.2. Живот без стрес</p> <p>3.3. Активна почивка</p> <p>4. Природа и екология</p> <p>4.1. Екология, опазване на околна среда и запазване на природното равновесие</p> <p>4.2. Екологично мислене, екологични организации и инициативи</p> <p><u>XII клас</u></p> <p>5. Светът около мен</p>	<ul style="list-style-type: none"> ученикът използва набор от стратегии при слушане на текстове от оригинални източници (напр. езикова догадка на база контекст, използване на визуални опори и др.) <p>2. Област на компетентност „Говорене“</p> <p>2.1.Монологична реч (устно изложение)</p> <p>При описание на лица, предмети и обекти или при предаване на събития или случки, при преразказ по зададени опори (вербални и визуални), при резюмиране (напр. сюжета на книга или филм), при формулиране и обосноваване на лични чувства, мнения, планове, решения и действия, при представяне или обобщение на резултати от изпълнението на поставена задача (напр. проект), при устна презентация (по зададен модел) по познати теми, свързани с ежедневието, с лични интереси или с профила на училището:</p> <ul style="list-style-type: none"> ученикът построява логически своето изказване; ученикът създава самостоятелно устно изложение (с или без предварителна подготовка), като се съобразява с целта на общуването, потенциалния слушател и комуникативната ситуация; ученикът използва езикови средства, съобразени с основните изисквания за 	<p>Adjetivo</p> <ul style="list-style-type: none"> - colocação do adjetivo - adjetivos uniformes - feminino dos adjetivos compostos - grau comparativo e superlativo (absoluto analítico, absoluto sintético) - comparativos e superlativos irregulares <p>Pronomes</p> <ul style="list-style-type: none"> - pessoais (CD/CI, particularidades) - pronomes pessoais reflexos e recíprocos - possessivos - indefinidos - relativos - interrogativos e exclamativos <p>Numerais</p> <ul style="list-style-type: none"> - cardinais - 1 – 1000000 - ordinais - 1 – 20 - multiplicativos - fracionários <p>Verbo</p> <p>Indicativo</p> <p>Presente</p> <ul style="list-style-type: none"> - verbos com alternância vocálica - verbos com outros tipos de irregularidade <p>Pretérito perfeito simples</p> <ul style="list-style-type: none"> - denotador de uma ação completamente concluída, afasta-se do presente <p>Pretérito perfeito composto</p>
--	--	--

<p>5.1. Общество и прогрес</p> <p>5.2. Общество и медии</p> <p>6. Моята родина и светът</p> <p>6.1. Аз – гражданин на Европа и света</p> <p>6.2. Свят без граници: глобализация и национална идентичност</p>	<p>устно общуване, като говори сравнително гладко дори и без предварителна подготовка, с близко до стандартното произношение и употребява езиковите структури по начин, който не възпрепятства разбирането.</p> <p>2.2. Диалогична реч (участие в разговор)</p> <p>При спонтанен или предварително подготвен разговор с един или повече събеседника, включително дискусия или интервю, по познати теми, свързани с ежедневието, с лични интереси или с профила на училището или по зададен модел</p> <ul style="list-style-type: none"> • ученикът инициира, поддържа и завършва разговор на определена тема, съобразен с целта на общуването и с останалите участници в него; • ученикът реагира словесно на репликите на своите събеседници, като следва логиката на разговора и допринася за неговото развитие; • ученикът изразява чувства, мнения, учтиво съгласие/несъгласие; • ученикът използва езикови средства, съобразени с основните изисквания за устно общуване, като говори сравнително гладко/плавно, дори и без предварителна подготовка, с близко до стандартното 	<p>- expressão de um ato repetido ou contínuo, aproxima-se do presente</p> <p>Pretérito imperfeito</p> <p>- ações simultâneas no passado, horas, idade no pasado</p> <p>- imperfeito de cortesia</p> <p>- imperfeito com valor condicional</p> <p>Pretérito mais-que-perfeito composto</p> <p>- ação que ocorreu antes de outra ação já passada</p> <p>Distinção entre os tempos no passado.</p> <p>Futuro imperfeito do indicativo</p> <p>- formas regulares e irregulares</p> <p>Condicional presente</p> <p>- forma de cortesia, expressar desejos, formular pedidos, falar de ações pouco prováveis</p> <p>Infinitivo pessoal simples</p> <p>- expressões impessoais</p> <p>- preposições e locuções prepositivas</p> <p>Particípios</p> <p>- regulares</p> <p>- irregulares</p> <p>- duplos</p> <p>Voz passiva</p> <p>Gerúndio simples</p> <p>- IR + gerúndio</p> <p>Conjuntivo</p>
---	--	---

	<p>произношение и употребява езиковите структури по начин, който не възпрепятства разбирането;</p> <ul style="list-style-type: none">• ученикът използва компенсаторни комуникативни стратегии за поддържане на разговора, когато е налице дефицит на езиковите средства, с които разполага (напр. моли събеседника да повтори или да изясни онова, което току-що е казал, перифразира онова, което е чул/разбрал и др.).	<p>Presente do conjuntivo</p> <ul style="list-style-type: none">- com expressões impessoais- com conjunções e locuções- para expressar desejo, ordem, dúvida, sentimento, etc.- em frases dubitativas e exclamativas- em orações relativas <p>Indicativo vs. Conjuntivo</p> <p>Indicativo/Conjuntivo/infinitivo</p> <p>Impefeito do conjuntivo</p> <ul style="list-style-type: none">- em frases exclamativas e comparativas- se com imperfeito do conjuntivo <p>Imperfeito do conjuntivo vs. presente do conjuntivo</p> <p>Futuro do conjuntivo</p> <ul style="list-style-type: none">- com conjunções e locuções- em orações relativas- em orações concessivas com repitação do verbo- se com futuro do conjuntivo <p>Discurso direto/indireto</p> <p>Concordância dos tempos</p> <p>Frases enáticas; expressões de realce</p> <p>Dar, ficar e passar seguidos de preposições</p> <p>Dervivados de fazer, pedir, ver, vir, pôr e ter</p> <p>Uso das preposições</p> <p>Conectores de adição, causa, conclusão, consequência, explicação e finalidade</p>
--	---	---

		<p>ЛЕКСИКА <i>Обемът лексикални знания включва основни лексикални единици, необходими за самостоятелно ползване на езика по предвидените от програмата тематични области.</i></p> <p>Включват се:</p> <ul style="list-style-type: none">• езикови формули от речевия етикет (съобразени с регистъра на употреба) за изразяване на поздрав, обръщение, представяне, запознаване, сбогуване, извинение, съгласие/несъгласие, благодарност, молба, покана, предложение, планиране на съвместна дейност, мнения и препоръки, поздравления и пожелания по конкретен повод;• езикови средства за осъществяване на словесни дейности като: излагане на аргументирано мнение, отстояване на становище, изтъкване на предимства и недостатъци, сравняване на данни, изразяване на преценка и изводи, разказване и описание.
--	--	--

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Годишен брой часове за изучаване на модула в XI клас - 72 часа

Годишен брой часове за изучаване на модула в XII клас – 31 часа

Допълнителни уточнения за конкретния модул: Езиковите знания, разписани в *Нови знания* от таблицата, са обект на внимание и в модул „Писмено общуване“. В тази част урочните единици от двата модула следва да се съгласуват в съдържателен план, за да се запази единна прогресията при поднасянето им и да се избегне препокриването.

Препоръчително разпределение на часовете:	XI	XII
За нови знания	до 22 часа	10
За упражнения и преговор	до 38 часа	17
Практически дейности/работа по проекти	до 12 часа	4

Текущи оценки за учебен срок	XI клас	XII клас
Устни изпитвания и участие в работа в клас, участие в групови обсъждания и дискусии	минимум 2 оценки	минимум 1 оценка
Домашни работи и проекти	минимум 2 оценки	минимум 1 оценка

Профилираното обучение по португалски език цели:

- да доразвие и обогати езиковата, социокултурната и стратегическата компетентност на ученика като компоненти на комуникативната компетентност на португалски език;
- да изгради у ученика умения за пълноценно и адекватно общуване на португалски език (разбиране при слушане и четене, изразяване в писмена и устна форма, общуване без особени затруднения), но и за обучение на португалски език;
- да изгражда положително отношение към изучаването на португалски език и португалоезичната култура;
- да спомогне за осъзнаване на необходимостта от владенето на чужд език като фактор за интелектуалното израстване на учениците;

Обучението по португалски език се осъществява чрез:

- лично-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- прилагане на дейностно-ориентиран подход с акцент върху практическата насоченост на обучението;
- формиране на ценностна система на личността в интелектуален, нравствен, естетически, социален, междуличностен и поведенчески план и развиване на умения за общуване, творчески способности, независимо мислене, самостоятелно вземане на решения и поемане на отговорности;
- общообразователна и възпитателна насоченост на обучението и формиране на базова култура на личността: нравствена, правна, естетическа, физическа, култура на труда, на общуването;
- развиване на творчески умения и независимо мислене на учениците;
- принципа на преподаване от лесно към трудно, от изучено към ново, като работата се основава на личния опит и се създават асоциативни връзки с изучаваното по другите предмети; изученият материал постоянно се включва в учебната дейност чрез типични комуникативни ситуации, а новият материал се съпоставя с изучения; ученикът се поставя в условия да съпоставя, да сравнява, да открива съвпадения и различия, да обобщава, да търси и предлага свои решения;
- създават се асоциативни връзки с усвоените вече знания и с придобитите умения за учене;
- ***интегрираното изграждане на четирите езикови умения с акцент върху развиването на говорните компетентности*** в съответствие с принципа за устно изпреварване;
- **четирите модула в профилираната подготовка са взаимно свързани и интегрирани и трябва да се разглеждат като единно цяло;**
- комуникативните умения постепенно се усъвършенстват чрез разнообразяване на ситуацията и прилагане на интерактивни методи на обучение;
- общуване в клас на португалски език (български език се използва при необходимост);
- изграждане на нагласа за межкултурно общуване, развиване на толерантност и интерес към други култури и модели на поведение, както и на чувство за национална идентичност при поднасяне на социокултурна информация за Португалия и португалоезичните страни.

Използват се подходящи автентични и адаптирани материали:

- аудио и мултимедийни материали (филми, предавания, театрални постановки, песни, аудиокниги и др.)
- печатни материали (комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.);
- системи за електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси)

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	Интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения, както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	Обогатяване на лексиката осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	Дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика, природни науки
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	Използване на системи за електронно обучение в часовете по португалски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	Натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно усъвършенстване чрез: <ul style="list-style-type: none">• ролеви игри и симулации;• самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците;• представяне на съчинения, стихотворения, песни, пиеси;• работа по проекти и презентации;

	<ul style="list-style-type: none">• дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици, и т.н.);• извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на португалски език, или свързани с културния контекст на Португалия и португалоезичните страни, изложби, уроци, изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.)• използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.)• електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	Участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание, осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	Работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	Дейности за опазване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература и изобразително изкуство
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	Дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет физическо възпитание и спорт

УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА ПО ПОРТУГАЛСКИ ЕЗИК ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО В1.1

МОДУЛ „Писмено общуване“

XI и XII клас

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Профилираното обучение по португалски език във втори гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към разширяване и обогатяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на езикова, социолингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика и се провежда в четири модула – „Устно общуване“, „Писмено общуване“, „Езикова култура“ и „Езикови практики“, които представляват единно цяло. В модулите „Устно общуване“ и „Писмено общуване“ се посочват очакваните резултати по уменията – слушане/четене/говорене/писане, заложи в програмата на съответния модул. В модулите „Език и култура“ и „Езикови практики“ се посочват очакваните резултати по компетентности.

Тази учебна програма представя профилираната подготовка по португалски език за модул „Писмено общуване“ за ученици от XI и XII клас, които са започнали обучение по португалски език в IX клас и в края на XII клас – профилирана подготовка, постигат ниво В1.1 по Общата европейска езикова рамка. Учебната програма конкретизира резултатите, които учениците трябва да постигнат в края на XII клас – профилирана подготовка, в съответствие с Приложение № 2 към чл. 4, ал. 1, т.2 от Наредба № 7 от 11.08.2016 г. за профилирана подготовка.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речеви дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Програмата следва спираловидния принцип на повторемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасяща се за целия етап на обучение.

Модулното обучение по португалски език в XI и XII клас дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и за самостоятелност при учене, както и за насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

Учебната програма е разработена съобразно и с:

- Референтните документи на ЕС: Обща европейска езикова рамка;
- Европейска референтна рамка за ключови компетентности;
- Европейска квалификационна рамка за учене през целия живот.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати	Нови знания
<p><i>В една урочна единица може да има повече от един текст и текстовете да са жанрово различни</i></p> <p>XI клас</p> <p>1. Аз и другите</p> <p>1.1. Междоличностни отношения: Отношения между поколенията, приятелство, любов и партньорство в живота</p> <p>1.2. Реално и виртуално общуване</p> <p>2. Ежедневие</p>	<p>Четене</p> <p>При четене на личен имейл/писмо, несложна делова и/или официална кореспонденция, информационен бюлетин, съобщение от средствата за масово осведомяване, блог, обява, реклама, програма или разписание, несложна техническа инструкция, интервю по актуална или позната тема, кратка статия от списание или вестник (вкл. читателско писмо или репортаж) по теми, свързани с ежедневието, с личните интереси или с профила на училището, адаптиран художествен или научно-популярен текст, когато са написани на стандартен език.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ученикът разбира и извлича основната информация от различни в жанрово и 	<p>ГРАМАТИКА</p> <p>Fonética e ortografia</p> <p>Sons e letras</p> <p>Ditongos</p> <p>Acento</p> <p>Pronúncia e ortografia</p> <p>Artigo</p> <p>- artigo definido e indefinido</p> <p>- emprego do artigo definido e indefinido</p> <p>- repetição do artigo definido</p> <p>- omissão do artigo definido</p> <p>- do artigo omissão indefinido</p> <p>Substantivo</p> <p>- substantivos com um só número</p> <p>- substantivos empregados só no plural</p> <p>- substantivos com expressividade diferente no plural e no singular</p>

<p>2.1. Личен живот, интереси и професионален избор</p> <p>2.2. Мечти и реалност</p> <p>2.3. Мода и стил</p> <p>3. Здраве и здравословен начин на живот</p> <p>3.1. Природосъобразен живот</p> <p>3.2. Живот без стрес</p> <p>3.3. Активна почивка</p>	<p>стилово отношение текстове (автентични или адаптирани/учебни);</p> <ul style="list-style-type: none"> • ученикът разбира и извлича конкретната информация от различни в жанрово и стилово отношение текстове (автентични или адаптирани/учебни); • ученикът разбира в подробности съдържанието на различни в жанрово и стилово отношение текстове по познати теми (автентични или адаптирани/учебни); • ученикът ползва набор от стратегии при четене на текстове от оригинални източници (напр. открива значението на нови думи и изрази в контекст, търси ключови/опорни думи, разчита на международна лексика, прави справка с речник и/или друг подходящ източник и др.) <p>Писане Репродуктивно писане При водене на бележки по време на беседа, лекция, презентация на позната тема от ежедневието или свързана с личните интереси, при създаване на план или резюме на прочетен текст, при сбит или по-подробен преразказ на чут или прочетен текст, при разработване на проектна задача, изискваща съставяне на</p>	<ul style="list-style-type: none"> - substantivos com o singular equivalente ao plural - substantivos com uma única forma comum aos dois géneros - plural dos substantivos compostos <p>Adjetivo</p> <ul style="list-style-type: none"> - colocação do adjetivo - adjetivos uniformes - feminino dos adjetivos compostos - grau comparativo e superlativo (absoluto analítico, absoluto sintético) - comparativos e superlativos irregulares <p>Pronomes</p> <ul style="list-style-type: none"> - pessoais (CD/CI, particularidades) - pronomes pessoais reflexos e recíprocos - possessivos - indefinidos - relativos - interrogativos e exclamativos <p>Numerais</p> <ul style="list-style-type: none"> - cardinais - 1 – 1000000 - ordinais - 1 – 20 - multiplicativos - fracionários <p>Verbo</p> <p>Indicativo</p> <p>Presente</p> <ul style="list-style-type: none"> - verbos com alternância vocálica - verbos com outros tipos de irregularidade <p>Pretérito perfeito simples</p>
---	---	---

<p>4. Природа и екология</p> <p>4.1. Екология, опазване на околната страна и запазване на природното равновесие</p> <p>4.2. Екологично мислене, екологични организации и инициативи</p> <p>XII клас</p> <p>5. Светът около мен</p> <p>5.1. Общество и прогрес</p> <p>5.2. Общество и медии</p> <p>6.Моята родина и светът</p>	<p>писмен текст на база събрана информация от различни източници:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ученикът самостоятелно създава текст от определен тип (жанр), съобразен с целта на общуването и поставената задача, потенциалния читател и комуникативната ситуация; • ученикът структурира правилно и логично изложението си или следва логиката на оригиналния текст; • ученикът използва уместно езиковите средства, съобразявайки се с основните изисквания за писмено общуване и поставената задача по начин, който не възпрепятства разбирането; • ученикът спазва изучените книжовни езикови норми (вкл. за правопис и пунктуация). <p>Продуктивно писане При попълване на документация (формуляри, анкетни карти и др.), при съставяне на кратък биографичен текст по зададен модел, при водене на лична кореспонденция (картичка, писмо, покана, имейл), при съставяне на кратки информативни текстове (съобщения, бележки, обяви, анотации на книга или филм, доклади и др.), при описание на човек, предмет или място, при разказ за случка, преживяване или</p>	<p>- denotador de uma ação completamente concluída, afasta-se do presente</p> <p>Pretérito perfeito composto - expressão de um ato repetido ou contínuo, aproxima-se do presente</p> <p>Pretérito imperfeito - ações simultâneas no passado, horas, idade no pasado - imperfeito de cortesia - imperfeito com valor condicional</p> <p>Pretérito mais-que-perfeito ciomposto - ação que ocorreu antes de outra ação já passada Distinção entre os tempos no passado.</p> <p>Futuro imperfeito do indicativo - formas regulares e irregulares</p> <p>Condicional presente - forma de cortesia, expressar desejos, formular pedidos, falar de ações pouco prováveis</p> <p>Infinitivo pessoal simples - expressões impessoais - preposições e locuções prepositivas</p> <p>Particípios - regulares - irregulares - duplos</p> <p>Voz passiva Gerúndio simples - IR + gerúndio</p>
---	---	--

<p>6.1. Аз – гражданин на Европа и на света</p> <p>6.2. Свят без граници: глобализация и национална идентичност</p>	<p>събитие, при създаване на съчинение (есе) на тема от ежедневието или свързана с личните интереси:</p> <ul style="list-style-type: none">• ученикът по опори или модел самостоятелно създава текст от определен тип (жанр), съобразен с целта на общуването, потенциалния читател и комуникативната ситуация;• ученикът структурира правилно и построява логически изложението си;• ученикът използва уместно сравнително богат набор от изучените езикови средства, съобразявайки се с основните изисквания за писмено общуване и поставената задача;• ученикът спазва изучените книжовни езикови норми (вкл. за правопис и пунктуация).	<p>Conjuntivo Presente do conjuntivo - com expressões impessoais - com conjunções e locuções - para expressar desejo, ordem, dúvida, sentimento, etc. - em frases dubitativas e exclamativas - em orações relativas</p> <p>Indicativo vs. Conjuntivo Indicativo/Conjuntivo/infinitivo Imperfeito do conjuntivo - em frases exclamativas e comparativas - se com imperfeito do conjuntivo</p> <p>Imperfeito do conjuntivo vs. presente do conjuntivo Futuro do conjuntivo - com conjunções e locuções - em orações relativas - em orações concessivas com repitação do verbo - se com futuro do conjuntivo</p> <p>Discurso direto/indireto Concordância dos tempos Frases enáticas; expressões de realce Dar, ficar e passar seguidos de preposições Dervivados de fazer, pedir, ver, vir, pôr e ter Uso das preposições Conetores de adição, causa, conclusão, consequência, explicação e finalidade</p>
---	--	--

		<p>ЛЕКСИКА <i>Обемът лексикални знания включва основни лексикални единици, необходими за самостоятелно ползване на езика по предвидените по програмата тематични области.</i></p> <p>Включват се:</p> <ul style="list-style-type: none">• езикови формули от речевия етикет (съобразени с регистъра на употреба) за изразяване на поздрав, обръщение, представяне, запознаване, сбогуване, извинение, съгласие/несъгласие, благодарност, молба, покана, предложение, планиране на съвместна дейност, мнения и препоръки, поздравления и пожелания по конкретен повод;• езикови средства за осъществяване на словесни дейности като: излагане на аргументирано мнение, отстояване на становище, изтъкване на предимства и недостатъци, сравняване на данни, изразяване на преценка и изводи, разказвени и описание.
--	--	--

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Годишен брой часове за изучаване на модула в XI клас – 72 часа (36 учебни седмици по 2 часа седмично)

Годишен брой часове за изучаване на модула в XII клас -31 часа (31 учебни седмици по 1 час седмично)

Допълнителни уточнения за конкретен модул

Езиковите знания, разписани в *Нови знания* от таблицата, са обект на внимание и в модул „Устно общуване“. В тази част урочните единици от двата модула следва да се съгласуват в съдържателен план, за да се запази единна прогресията при поднасянето им и да се избегне препокриването.

Препоръчително разпределение на часовете:	XI	XII
За нови знания	до 22 часа	10
За упражнения и преговор	до 38 часа	17
Практически дейности/работа по проекти	до 12 часа	4

Текущи оценки за учебен срок	XI клас	XII клас
Писмени изпитвания и работа в клас	минимум 2 оценки	минимум 1 оценка
Домашни работи и проекти	минимум 2 оценки	минимум 1 оценка

Профилираното обучение по португалски език цели:

- да доразвие и обогати езиковата, социокултурната и стратегическата компетентност на ученика като компоненти на комуникативната компетентност на испански език;
- да изгради у ученика умения за пълноценно и адекватно общуване на португалски език (разбиране при слушане и четене, изразяване в писмена и устна форма, общуване без особени затруднения), но и за обучение на португалски език;
- да изгражда положително отношение към изучаването на португалски език португалоезичната култура;

- да спомогне за осъзнаване на необходимостта от владенето на чужд език като фактор за интелектуалното израстване на учениците.

Обучението по португалски език се осъществява чрез:

- лично-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- прилагане на дейностно-ориентиран подход с акцент върху практическата насоченост на обучението;
- формиране на ценностна система на личността в интелектуален, нравствен, естетически, социален, междуличностен и поведенчески план и развиване на умения за общуване, творчески способности, независимо мислене, самостоятелно вземане на решения и поемане на отговорности;
- общообразователна и възпитателна насоченост на обучението за формиране на базова култура на личността: нравствена, правна, естетическа, физическа, култура на труда, на общуването;
- развиване на творчески умения и независимо мислене на учениците;
- принципа на преподаване от лесно към трудно, от изучено към ново, като работата се основава на личния опит и се създават асоциативни връзки с изучаването по другите предмети; изученият материал постоянно се включва в учебната дейност чрез типични комуникативни ситуации, а новият материал се съпоставя с изучавания; ученикът се поставя в условия да съпоставя, да сравнява, да открива съвпадения и различия, да обобщава, да търси и предлага свои решения;
- създават се асоциативни връзки с усвоените вече знания и с придобитите умения за учене;
- ***интегрираното изграждане на четирите езикови умения с акцент върху развиването на говорните компетентности*** в съответствие с принципа за устно изпреварване;
- ***четирите модула в профилираната подготовка са взаимно свързани и интегрирани и трябва да се разглеждат като единно цяло;***
- комуникативните умения постепенно се усъвършенстват чрез разнообразяване на ситуациите и прилагане на интерактивни методи на обучение;
- общуване в клас на португалски език (българският се използва при необходимост);

- изграждането на нагласа за межкултурно общуване, развиване на толерантност и интерес към други култури и модели на поведение и на чувство за национална идентичност при поднасяне на социокултурна информация за Португалия и за португалоезичните страни.

Използват се подходящи автентични и адаптирани материали:

- аудио- и мултимедийни материали (филми, предавания, театрални постановки, песни, аудиокниги и др.);
- печатни материали (комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.);
- системи за електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси).

Компетентности	Дейности и междупредметни връзки
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	Интегрирано Ключови изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	Обогатяване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	Дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика, природни науки

ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	Използване на системи за електронно обучение в часовете по португалски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	Натрупване на знания и опит за осъзнаване на необходимост от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез: <ul style="list-style-type: none">• ролеви игри и симулации;• самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците;• представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси;• работа по проекти и презентации;• дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици, и т.н.);• извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на португалски език, или свързани с културния контекст на Португалия е португалоезичните страни, изложби, уроци, изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.)• използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио- и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	Участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна

	система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕЧИВОСТ	Работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	Дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	Дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет физическо възпитание и спорт

УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА ПО ПОРТУГАЛСКИ ЕЗИК ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО B1.1.

МОДУЛ “Език и култура”

XII клас

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Профилираното обучение по португалски език във втори гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към разширяване и обогатяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на езикова, социолингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика и се провежда в четири модула – „Устно общуване“, „Писмено общуване“, „Език и култура“ и „Езикови практики“, които представляват единно цяло. В модулите „Устно общуване“ и „Писмено общуване“ се посочват очакваните резултати по уменията – слушане/ четене/ говорене/ писане, заложи в програмата на съответния модул. В модулите „Език и култура“ и „Езикови практики“ се посочват очакваните резултати по компетентности.

Тази учебна програма представя профилираната подготовка по португалски език за модул „Език и култура“ за ученици от XI и XII клас, които са започнали обучение по португалски език в IX клас и в края на XII клас – профилирана подготовка, постигат ниво B1.1 по Общата европейска езикова рамка. Учебната програма конкретизира резултатите, които учениците трябва да постигнат в края на XII клас – профилирана подготовка, в съответствие с Приложение №2 към чл. 4, ал. 1, т.2 от Наредба № 7 от 11.08.2016 г. за профилираната подготовка.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речеви дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Програмата следва спираловидния принцип на повторемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящи за целия етап на обучение.

Модулното обучение по португалски език в XI и XII клас дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и за самостоятелност при учене, както и за насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

Учебната програма е разработена съобразно и с:

- Референтни документи на ЕС: Обща европейска езикова рамка;
- Европейска референтна рамка за ключови компетентности;
- Европейска квалификационна рамка за учене през целия живот.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИ

Тематични области	Очаквани резултати	Нови знания
<p><i>В една урочна единица може да има повече от един текст и текстовете да са жанрово различни.</i></p> <p>1.История и съвременност</p> <p>1.1. Португалоезични страни: Португалия, Бразилия, Ангола, Мозамбик, Зелени нос, Сан Томе и Принсипе, Гвинея-Бисау, Източен Тимор.</p>	<p>Познавателна компетентност</p> <p>В резултат на обучението ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none">• познава основни факти, свързани с историята, географията, политическото и социалното устройство на страната/страните на изучавания език;• познава някои от най-изтъкнатите автори/творци и техните най-известни произведения/творби от областта на литературата, музиката, изобразителното изкуство, киното и др. в страната/страните на изучавания език;	<ul style="list-style-type: none">• географско разположение и особености на страните от португалоезичния свят;• характеристики на населението – произход и състав/етническа и религиозна принадлежност;• основни региони и населени места/градове
<p>1.2. Социална и политическа реалност</p>		<ul style="list-style-type: none">• промени и нагласи в португалското общество след Революцията на карамфилите през 1974 г.;• съвременна Португалия и Европейския съюз;

<p>1.3. Историческа памет – значими събития в Португалия и португалоезичните страни</p>	<ul style="list-style-type: none"> • познава структурата на образователната система и основните научни достижения в страната/страните на изучавания език; • познава особеностите на ежедневието, бита, традициите и празниците в страната/страните на изучавани език; • познава типичните поведенчески модели (напр. при поздрав, отправяне на покана и т.н.) и знае как да реагира адекватно според възприетите норми на поведение в страната/страните на изучавания език; • разбира основните културни ценности и вярвания на носителите на изучавания език. 	<ul style="list-style-type: none"> • политически партии в Португалия • коренни жители • Reconquista e Condado Portucalense, D. Afonso Henriques • Descobrimentos portugueses (o Brasil, Abngola, Moçambique, Cabo Verde, São Tomé e Príncipe, Guiné-Bissau) • Reino Unido de Portugal, Barsil e Algarves; • Fim da monarquia; • Portugal – República • Portugal contemporâneo • Independência das colónias
<p>2.Културни традиции и празници</p> <p>2.1. Национални празници и културни символи</p>	<p>Поведенческа компетентност В резултат на обучението ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> • открива/идентифицира проявленията на културното разнообразие; • осмисля/интерпретира смисъла и значението на културното различие (напр.даден факт или явление от чуждата култура) в рамките на съответния културен контекст; 	<ul style="list-style-type: none"> • национални празници и чествания • португалската Коледа и Нова година; Великденски празници; • португалски държавни символи; • празници и чествания в португалоезичните страни; • държавни символи на Португалия и португалоезичните страни (нац. знаме, герб, химн)
<p>2.2. Традиции в образованието</p>		<ul style="list-style-type: none"> • основни характеристики на португалската образователна система • известни училища и университети
<p>2.3. Културно-историческо наследство</p>		<ul style="list-style-type: none"> • културно-исторически паметници – напр. Padrão dos Descobrimentos,

	<ul style="list-style-type: none"> • сравнява и съпоставя, открива прилики и разлики между родната култура/културите на носителите на изучавания език; в контекст на многоезичие прави подобни културни паралели и с останалите езици и култури, които познава. <p>Ценностна компетентност В резултат на обучението ученикът:</p>	<p>Torre de Belém, Mosteiro dos Jerónimos, Castelo de São Jorge, Palácio Nacional da Pena (Sintra), Sé de Lisboa, Castelo de Guimarães, Palácio Nacional e Jardins de Queluz;</p> <ul style="list-style-type: none"> • културни средища и музеи – напр. Museu Nacional do azulejo, Museu Nacional dos coches; Museu Nacional de Arte Contemporânea Fundação Gulbenkian, Instituto Camões
<p>3. Литература и изкуство</p> <p>3.1. Литературно наследство</p>	<ul style="list-style-type: none"> • проявява любознателност към културното разнообразие; • проявява толерантност и се въздържа от изяви на недоверие, предразсъдъци и негативно отношение към различията; • проявява чувствителност към различието, вкл. и усет за потенциален межкултурен конфликт, както и такт при избягването му или неговото преодоляване; • проявява респект и уважение към културното различие, като не подценява достойнството и самобитността на родната култура; 	<ul style="list-style-type: none"> • изтъкнати португалски писатели и поети и техните произведения - напр. Luís de Camões, Fernando Pessoa, José Saramago, José Luís Peixoto, Pedro Paixão, Margarida Rebelo Pinto, Lídia Jorge, José Rodrigues dos Santos, etc. • изтъкнати бразилски и африкански писатели и поети и техните произведения- напр. Jorge Amado, Vinicius de Moraes, Paulo Coelho, Germano Almeida, Mia Couto, José Luís Agualusa, Ondjaki и др.;
<p>3.2. Изобразително изкуство, кино, музика</p>	<ul style="list-style-type: none"> • умее да съпреживява и да изрази съпричастност към чувствата, 	<ul style="list-style-type: none"> • известни художници в португалоезичния свят – напр. Paula Rego, Amadeo Souza-Cardoso, M.H. Vieira, José Malhor, Tarsila de Amaral

	<p>вярванията и ценностите на носителите на изучавания език, както към носители на други езици, които използват изучавания език като средство за комуникация.</p> <p>Стратегическа компетентност</p> <p>В резултат на обучението ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> • прилага стратегии за успешна межкултурна комуникация, вкл. и компенсаторни стратегии, за да избегне недоразумение при взаимодействието с представителите на другата културна общност, като отчита културните специфики (напр. вярвания, ценности, модели на поведение и др.) на участниците в ситуацията на межкултурно общуване. 	<p>(Br), Chichorro (M), Malangatana (M), Kapuca (A), Armando Scottt (A)</p> <ul style="list-style-type: none"> • изтъкнати режисьори - напр. Paulo Rocha, Pedro Costa, Manoel de Oliveira, Miguel Gomes, Juliano R. Salgado и др.; • португалска музика - фадо; известни изпълнители - Амалия Родригеш, Дулсе Понте, Мариза, Кука Розета и др., „морна“ – Сезария Верде (Зелени нос)
<p>4. Етикет на общуване</p> <p>4.1. Културни стереотипи и поведенчески модели, културни ценности, вярвания</p>		<ul style="list-style-type: none"> • речеви стереотипи, ситуативни и комуникативни клишета, съобразно регистъра на речта (напр. изразяване и реагиране на молба, извинение, комплимент, съчувствие, различни емоции, като радост, разочарование и др. даване на лично мнение и/или оценка, включване в разговор и др.) • отражение на културните стереотипи в езика – културно-специфични метафори и модели на образност, някои идиоми и поговорки, традиционни анекдоти и приказки;
<p>4.2. Културни практики на идентичност в ежедневието</p>		<ul style="list-style-type: none"> • традиционни занимания и любими дейности: напр. corridas, as marchas,

		<p>as Festas dos Santos em Junho, desporto и др.;</p> <ul style="list-style-type: none">• кулинарни традиции• младежки културни стереотипи (напр. облекло, вкусове, типични занимания)
4.3. Традиционни и модерни медии		<ul style="list-style-type: none">• основни португалски печатни издания (вестници, списания) Público, Folha de São Paulo (Br.)• електронните медии: радио и телевизия (популярни програми, любими предавания)• интернет и съвременните технологии в ежедневието
		<p>ЛЕКСИКА <i>Обемът лексикални знания включва основни лексикални единици, необходими за самостоятелно ползване на езика по предвидените от програмата тематични области.</i></p> <p>Включват се:</p> <ul style="list-style-type: none">• езикови формули от речевия етикет за изразяване на поздрав, обръщение, представяне, запознаване, сбогуване, извинение, съгласие, несъгласие, благодарност, молба, покапа, предложение, планиране на съвместна дейност, мнения и

		<p>препоръки, поздравления и пожелания по конкретен повод;</p> <ul style="list-style-type: none">• езикови средства за осъществяване на словесни дейности като: излагане на аргументирано мнение, отстояване на становище, изтъкване на предимства и недостатъци, сравняване на данни, изразяване на преценка и изводи, разказване и описание.
--	--	--

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Годишен брой часове за изучаване на модула в XII клас -31 часа

Допълнителни уточнения за конкретния модул

Описанието на новите знания в програмата няма изчерпателен и/или затворен характер – изброените примери в съответните тематични области имат по-скоро илюстративна цел и могат да бъдат допълвани и разширявани според интересите на учениците; т.е. залага се на проектната работа и самостоятелните проучвания на учениците по темите според интересите им

Межкултурните знания следва да се поднасят в дух на толерантност към различието и в съпоставителен план със съответните проявления в родната култура.

Препоръчително разпределение на часовете:

За нови знания	до 15 часа
За упражнения	до 5 часа
За преговор	до 3 часа
Практически дейности/работа по проекти	до 8 часа

Текущи оценки за учебен срок	XII клас
Устни изпитвания и участие в работата в клас, участие в групови обсъждания и дискусии	минимум 1 оценка
Домашни работи и работа по проекти	минимум 1 оценка

Профилираното обучение по португалски език цели

- да доразвие и обогати езиковата, социокултурната и стратегическата компетентност на ученика като компоненти на комуникативната компетентност на испански език;
- да изгради у ученика умения за пълноценно и адекватно общуване на португалски език (разбиране при слушане и четене, изразяване в писмена и устна форма, общуване без особени затруднения), но и за обучение на португалски език;
- да изгражда положително отношение към изучаването на португалски език португалоезичната култура;
- да спомогне за осъзнаване на необходимостта от владенето на чужд език като фактор за интелектуалното израстване на учениците.

Обучението по португалски език се осъществява чрез:

- лично-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- прилагане на дейностно-ориентиран подход с акцент върху практическата насоченост на обучението;
- формиране на ценностна система на личността в интелектуален, нравствен, естетически, социален, междуличностен и поведенчески план и развиване на умения за общуване, творчески способности, независимо мислене, самостоятелно вземане на решения и поемане на отговорности;
- общообразователна и възпитателна насоченост на обучението за формиране на базова култура на личността: нравствена, правна, естетическа, физическа, култура на труда, на общуването;

- развиване на творчески умения и независимо мислене на учениците;
- принципа на преподаване от лесно към трудно, от изучено към ново, като работата се основава на личния опит и се създават асоциативни връзки с изучаването по другите предмети; изученият материал постоянно се включва в учебната дейност чрез типични комуникативни ситуации, а новият материал се съпоставя с изучавания; ученикът се поставя в условия да съпоставя, да сравнява, да открива съвпадения и различия, да обобщава, да търси и предлага свои решения;
- създават се асоциативни връзки с усвоените вече знания и с придобитите умения за учене;
- **интегрираното изграждане на четирите езикови умения с акцент върху развиването на говорните компетентности в съответствие с принципа за устно изпреварване;**
- **четирите модула в профилираната подготовка са взаимно свързани и интегрирани и трябва да се разглеждат като единно цяло;**
- комуникативните умения постепенно се усъвършенстват чрез разнообразяване на ситуациите и прилагане на интерактивни методи на обучение;
- общуване в клас на португалски език (българският се използва при необходимост);
- изграждането на нагласа за межкултурно общуване, развиване на толерантност и интерес към други култури и модели на поведение и на чувство за национална идентичност при поднасяне на социокултурна информация за Португалия и за португалоезичните страни.

Използват се подходящи автентични и адаптирани материали:

- аудио- и мултимедийни материали (филми, предавания, театрални постановки, песни, аудиокниги и др.);
- печатни материали (комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.);
- системи за електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси)

Компетентности	Дейности и междупредметни връзки
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано Ключови изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогатяване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика, природни науки
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по португалски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез: <ul style="list-style-type: none">• ролеви игри и симулации;• самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците;• представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси;• работа по проекти и презентации;• дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици, и т.н.);

	<ul style="list-style-type: none">• извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на португалски език, или свързани с културния контекст на Португалия е португалоезичните страни, изложби, уроци, изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.)• използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио- и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване на културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕЧИВОСТ	работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство

**УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА
ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ**

дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет **физическо възпитание и спорт**

ПРОЕКТ

УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА ПО ПОРТУГАЛСКИ ЕЗИК ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО В1.1.

МОДУЛ „Езикови практики“

ХІІ клас

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Профилираното обучение по португалски език във втори гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към разширяване и обогатяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на езикова, социолингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика и се провежда в четири модула – „Устно общуване“, „Писмено общуване“, „Език и култура“ и „Езикови практики“, които представляват единно цяло. В модулите „Устно общуване“ и „Писмено общуване“ се посочват очакваните резултати по уменията – слушане/ четене/ говорене/ писане, заложен в програмата на съответния модул. В модулите „Език и култура“ и „Езикови практики“ се посочват очакваните резултати по компетентности.

Тази учебна програма представя профилираната подготовка по португалски език за модул „Езикови практики“ за ученици от XI и XII клас, които са започнали обучение по португалски език в IX клас и в края на XII клас – профилирана подготовка, постигат ниво В1.1 по Общата европейска езикова рамка. Учебната програма конкретизира резултатите, които учениците трябва да постигнат в края на XII клас – профилирана подготовка, в съответствие с Приложение №2 към чл. 4, ал. 1, т.2 от Наредба № 7 от 11.08.2016 г. за профилираната подготовка.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речеви дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Програмата следва спираловидния принцип на повторяемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящи за целия етап на обучение.

Модулното обучение по португалски език в XI и XII клас дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и за самостоятелност при учене, както и за насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

Учебната програма е разработена съобразно и с:

- Референтните документи на ЕС: Обща европейска езикова рамка;
- Европейска референтна рамка за ключови компетентности;
- Европейска квалификационна рамка за учене през целия живот.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати	Нови знания
1. Рецептивни стратегии за комуникация на чужд език <ul style="list-style-type: none">• практики в устната реч• практики в писмената реч 2. Продуктивни стратегии за комуникация на чужд език	1. Познавателна компетентност В резултат на обучението ученикът: 1.1.фонетика/правоговор <ul style="list-style-type: none">• разпознава чуждоезиковите звукове и правилно ги учленява;• познава особеностите на словесното ударение в португалски език;• познава особеностите на логическото ударение в изречението в португалски език;• познава особеностите на интонационните модели в португалски език; 1.2.правопис <ul style="list-style-type: none">• разпознава графемите на португалски език;	I. ЕЗИКОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ 1.Фонетика Преговор и затвърждаване на основните фонетични и интонационни норми на произношение и правоговор в португалски език в степен, необходима за успешна устна комуникация. 2.Правопис и пунктуация Обобщаване на основните правописни и пунктуационни норми на португалски език в степен, необходими за успешна писмена комуникация.

<ul style="list-style-type: none"> • практики в устната реч • практики в писмената реч <p>3.Език в употреба</p> <ul style="list-style-type: none"> • граматичен строй на езика • лексикално богатство • правописни и правоговорни норми на книжовния език • официален и неофициален регистър на речта 	<ul style="list-style-type: none"> • познава буквените съчетания и звуковете им съответствия на португалски език ; • познава правописните и пунктуационните правила на португалски език; <p>1.3.граматика</p> <ul style="list-style-type: none"> • осъзнава граматичните единици като единство на форма, значение и употреба; • познава граматичните категории на португалски език и езиковите средства за тяхното изразяване – според очакваното езиково ниво (B1); • познава правилата и граматичния строеж на езика – според очакваното езиково ниво (B1); <p>1.4.лексика</p> <ul style="list-style-type: none"> • осъзнава лексикалните единици като единство от форма (правопис и произношение), значение и употреба; • познава основните видове значение на думите – разбира техния буквален смисъл и метафорична употреба; • познава основните лексикални връзки между думите (напр. синоними, антоними и др.) – според очакваното ниво (B1); • познава словообразователните модели в португалски език – според очакваното ниво (B1). <p>1.5.словесни действия/езикови функции</p> <ul style="list-style-type: none"> • осъзнава словесните действия/езиковите функции като единство от форма (езикови средства за изразяване на действието), значение и употреба; 	<p>3.Граматика: Морфология <i>Преговор и функционална интеграция на усвоените морфологични знания в речевите умения за постигане на успешна комуникация.</i></p> <p><u>Съществително име</u> Преговор, обобщаване и затвърждаване на изучените граматични категории на съществителните имена (вид, род, число, определеност, притежание и др.) и на езиковите средства за изразяването им. Упражняване на словообразователни модели на съществителното.</p> <p><u>Прилагателно име</u> Преговор и обобщаване на образуването, значението и употребата на формите на прилагателните имена в португалски език (основана, сравнителна, превъзходна). Упражняване на основните словообразователни модели на прилагателното.</p> <p><u>Местоимение</u> Преговор и обобщаване на формите, значението и употребата на изучаваните видове местоимения в португалски език.</p>
--	--	---

	<ul style="list-style-type: none">• познава широк набор от словесни модели за общуване на португалски език (напр. поздрав, молба, извинение, изразяване на съгласие или несъгласие и др.);• познава различните езикови средства, които могат да изразяват една и съща езикова функция. <p>2. Прагматико-стратегическа компетентност Общи езикови умения и навици;</p> <ul style="list-style-type: none">- за езикова догадка на значението на непознатите езикови елементи от контекст;- за трансфер на усвоените езикови знания към нов контекст на употреба;- за подчиняване на езиковите знания на комуникативното намерение;- за използване на компенсаторни комуникативни стратегии в ситуации на общуване, когато е налице дефицит на езиковите средства, с които разполага ученикът; <p>В резултат на обучението си ученикът:</p> <p>2.1. фонетика/правоговор</p> <ul style="list-style-type: none">• разбира, когато се говори на книжовен, недиалектен език с нормално темпо, ясна дикция и стандартно произношение;• правилно произнася чуждоезиковите звукове;• поставя правилно словесното ударение при изговор на лексикални единици в изолация или	<p><u>Числително име</u> Преговор и обобщаване на формата, значението и употребата на числителните бройни и числителните редни в португалски език.</p> <p><u>Глагол</u> Преговор, обобщаване и затвърждаване на изучените граматични категории на глагола в португалски език (време, наклонение, залог и др.) и на езиковите средства за изразяването им.</p> <p><u>Наречие</u> Преговор и обобщаване на основна, сравнителна и превъзходна форма, на значението и употребата на различните видове наречия в португалски език.</p> <p><u>Служебни части на речта</u> Преговор и систематизиране на знанията за значението и употребата на:</p> <ul style="list-style-type: none">- предлози;- съюзи и съюзни думи;- частици, междуметия и др. <p>4. Граматика: Синтаксис <i>Преговор и функционална интеграция на усвоените знания за синтактичната структура на португалски език в</i></p>
--	--	---

	<p>в свързано изказване, както и логическото ударение в изречението;</p> <ul style="list-style-type: none">• използва правилно и уместно особеностите на интонационните модели в португалски език;• говори с ясна дикция и стандартно произношение, което не възпрепятства разбирането. <p>2.2.правопис</p> <ul style="list-style-type: none">• изписва правилно графемите на португалски език;• изписва и изговаря правилно буквените съчетания и звуковете им съответствия на португалски език;• спазва изучените правописни и пунктуационни норми на книжовния език. <p>2.3.граматика</p> <ul style="list-style-type: none">• разпознава и осмисля употребата на изучените понятийни категории и граматически структури, като спазва изучените правила за граматичния строеж на езика; <p>2.4.лексика</p> <ul style="list-style-type: none">• открива и осмисля употребата на изучените понятийни категории и лексикални единици (думи, изрази) в контекст (вкл. и за изграждане на логическите връзки в строежа на текста);• в контекст на контролирана употреба използва правилно и уместно изучените понятийни	<p><i>речевите умения за постигане на успешна комуникация.</i></p> <p><u>Синтаксис на простото изречение</u> Преговор и обобщаване на видовете прости изречения. Словоред в съобщителни, въпросителни, заповедни изречения. Упражняване на съгласуването между подлога и сказуемото; подлог, сказуемо, допълнение.</p> <p><u>Синтаксис на сложното изречение</u> Преговор и обобщаване на изучените видове сложно-съчинени и сложно-подчинени изречения (вкл. и езиковите средства за изразяване на връзките между тях).</p> <p><u>Пряка и непряка реч</u> Преговор и систематизиране на знанията за преобразуването на пряката реч в непряка в португалски език. Обобщаване на правилата за съгласуване на времената.</p> <p>5. Граматика на текста</p> <p><u>Синтактична свързаност</u> Преговор и систематизиране на знанията за осъществяване на синтактичната свързаност в текста – напр. чрез думи и изрази за връзка между изреченията.</p>
--	---	---

	<p>категории и лексикални единици, като борави правилно с изучените словообразователни модели и прилага уместно основните лексикални връзки между думите и изразите;</p> <ul style="list-style-type: none">• при свободна комуникативна употреба и да ползва уверено сравнително богат набор от изучаваните лексикални единици, като ги подчинява на комуникативното намерение. <p>2.5. словесни действия/езикови функции</p> <ul style="list-style-type: none">• открива и осмисля употребата на словесните действия (езиковата функция) за пълноценно общуване на португалски език• в контекст на контролирана употреба използва правилно и уместно изучените словесни действия и поведенчески модели (напр. поздрав, молба, извинение, изразяване на съгласие или несъгласие и др.);• при свободна комуникативна употреба използва уверено широк набор от изучени словесни действия и модели (напр. поздрав, молба, извинение, изразяване на съгласие или несъгласие и др.) като ги подчинява на комуникативното намерение	<p><u>Смислово изграждане на текста</u> Преговор и систематизиране на знанията за осъществяване на смисловото единство на текста.</p> <p>6. Лексика Обобщаване и систематизиране на изучените лексикални единици, необходими за самостоятелно ползване на езика по предвидените в програмата тематични области.</p>
--	--	---

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Годишен брой часове за изучаване на модула в XII клас – 31 учебни часа

Допълнителни уточнения за конкретния модул:

Обучението в модул „Езикови практики“ развива у учениците стратегическа компетентност за успешно полагане на ДЗИ по португалски език, като ги запознава с формата на изпитния тест и ги упражнява върху специфичните за него задачи.

По време на обучението се отработват познанията на учениците за различните формати на изпитните задачи. Възможни са различни видове задачи, съобразени със спецификата на развиваното комуникативно умение.

Препоръчително разпределение на часовете

За нови знания	до 15 часа
За упражнения	до 5 часа
За преговор	до 3 часа
Практически дейности/ работа по проекти	до 8 часа

Текущи оценки за учебен срок	XII клас
Устни изпитвания и участие в работа в клас, участие в групови обсъждания и дискусии	минимум 1 оценка
Домашни работи и работа по проекти	минимум 1 оценка

Профилираното обучение по португалски език цели:

да доразвие и обогати езиковата, социокултурната и стратегическата компетентност на ученика като компоненти на комуникативната компетентност на испански език;

- да изгради у ученика умения за пълноценно и адекватно общуване на португалски език (разбиране при слушане и четене, изразяване в писмена и устна форма, общуване без особени затруднения), но и за обучение на португалски език;

- да изгражда положително отношение към изучаването на португалски език португалоезичната култура;
- да спомогне за осъзнаване на необходимостта от владеенето на чужд език като фактор за интелектуалното израстване на учениците.

Обучението по португалски език се осъществява чрез:

- лично-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- прилагане на дейностно-ориентиран подход с акцент върху практическата насоченост на обучението;
- формиране на ценностна система на личността в интелектуален, нравствен, естетически, социален, междуличностен и поведенчески план и развиване на умения за общуване, творчески способности, независимо мислене, самостоятелно вземане на решения и поемане на отговорности;
- общообразователна и възпитателна насоченост на обучението за формиране на базова култура на личността: нравствена, правна, естетическа, физическа, култура на труда, на общуването;
- развиване на творчески умения и независимо мислене на учениците;
- принципа на преподаване от лесно към трудно, от изучено към ново, като работата се основава на личния опит и се създават асоциативни връзки с изучаването по другите предмети; изученият материал постоянно се включва в учебната дейност чрез типични комуникативни ситуации, а новият материал се съпоставя с изучавания; ученикът се поставя в условия да съпоставя, да сравнява, да открива съвпадения и различия, да обобщава, да търси и предлага свои решения;
- създават се асоциативни връзки с усвоените вече знания и с придобитите умения за учене;
- **интегрираното изграждане на четирите езикови умения с акцент върху развиването на говорните компетентности в съответствие с принципа за устно изпреварване;**
- **четирите модула в профилираната подготовка са взаимно свързани и интегрирани и трябва да се разглеждат като единно цяло;**
- комуникативните умения постепенно се усъвършенстват чрез разнообразяване на ситуациите и прилагане на интерактивни методи на обучение;
- общуване в клас на португалски език (българският се използва при необходимост);

- изграждането на нагласа за межкултурно общуване, развиване на толерантност и интерес към други култури и модели на поведение и на чувство за национална идентичност при поднасяне на социокултурна информация за Португалия и за португалоезичните страни.

Използват се подходящи автентични и адаптирани материали:

- аудио- и мултимедийни материали (филми, предавания, театрални постановки, песни, аудипознакниги и др.);
- печатни материали (комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.);
- системи за електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси)

Ключови компетености	Деятности и междупредметни връзки
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	Интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК	Обогатяване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И ТЕХНОЛОГИИТЕ	Деятности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната страна, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика, природни науки

ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	Използване на системи за електронно обучение в часовете по португалски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен с учебен предмет информационни технологии
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	Натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез: <ul style="list-style-type: none">• ролеви игри и симулации;• самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците;• представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси;• работа по проекти и презентации;• дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици и т.н.);• извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на португалски език, или свързани с културния контекст на Португалия и португалоезичните страни, изложби, уроци, изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.)• използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио-и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.);• електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	Участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез

	Опознаване културите на другите народи, връзка д всички учебни предмети
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	Работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	Деятности за опознаване на националната култура и контекста на световното и европейско културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавани я език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛАВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	Деятности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет физическо възпитание и спорт